

MAGDA URSACHE

PE CALEA INIMII

În plină construcție a deconstrucției, apare o lumină de carte, „lumină limpezitoare”, spre a vorbi ca teologii, a Pr. Profesor Ioan Cr. Teșu, *Familia contemporană, încotro?*, Editura Doxologia, Iași, 2026, 275 pagini. Ce ar fi de de-construit? Multe: să fim ruși de neam și de istoria lui sinceră, de limba cea română, de familia creștină. Cartea Părintelui Ioan, teolog de recunoaștere națională și internațională, e dintre cele care nu tac, pentru că nu-i vreme de tăcere, de nepăsare, de frica Legii Vexler. Și dacă a comenta Legea Vexler e un risc, atunci să riscăm pentru libertatea de opinie, urmând învățătura Sfântului Augustin, atât de actuală: „Omul bun este liber, chiar dacă e sclav. Omul rău este sclav chiar dacă e liber.” O fi așa de greu de înfruntat frica asta?

Nu, nu m-am depărtat de subiect, pentru că subiectul e chiar curajul de a spune ce trebuie spus. Curajul e cheia, chiar dacă în conduita unor teleintelctuali intră negarea stării de sacrificiu, proprie sfântului, martirului, eroului. Un blogger cultivă, încăpățânat în rău, indiferența față de fapte exemplare, pe motiv că n-ar conta, de vreme ce vom fi cu toții oale și ulcele. Insul se vrea ciob de oală? Treaba lui, dar normele etice trebuie apărute, mai ales în post-morală, când pare că omenia, loialitatea, onestitatea, onoarea sunt pe cale de dispariție. La ce bun toate astea? Răspuns: ca să rămânem homo sapiens. Și nu-i posibil fără a deține și respecta normele etice. O afirmă Petre Țuțea, ca totdeauna memorabil : „Fără nemurire și mântuire, libertatea e de neconceput. Omul, dacă nu are în substanța lui ideea nemuririi și a mântuirii, nu e liber. Seamănă cu berbecul, cu capra, cu oaia...”

Pentru regretatul Nicolae Dabija, a fost necesitate să scrie poemul social *Schit la Cetatea Albă*, „schitul cel cu sfinți ce se mai uită cu ochi scoși de mucuri de țigară”. „Durerea i-o necesitate” la vremi de restriște, spune Poetul și-l cred. Cum să nu-ți vină lacrimile când vezi că schitul lui Ștefan cel Mare, voievodul despre care „auzi că nici n-a existat”, „devine privată” pentru turiști nesăbuiți și fără niciun Dumnezeu? „Nu c-avem pretenții de hotar/ neamul nostru-i pașnic și cuminte,/ dar rugămu-vă atâta doar:/ morții nu ni-i scoateți din morminte.” Pentru că mai există și mânie.

Nu suntem uși de biserică, nici o lume de sfinți, dar prezența printre noi a oamenilor de credință e binefacere de Sus. Pentru mine, duhovnicul Ioan Cr. Teșu. Preot de front, de oaste duhovnicească, adică de mir, reacționează de câte ori se trage gol după gol în poarta credinței creștine, a învățaturii creștine, luptând, cum îi dă povață Părintele

D.Stăniloae, „cu arme teologice”. Arme pe care le deține.

Trebuia oare ca Patriarhul Daniel să precizeze nu ș' cui că o cruce celtică nu-i cruce legionară și că-i mult, mult mai veche decât numita Mișcare? Și câți nu cer, profesori chiar, să scoatem crucile din școli, ca să nu-i discriminăm pe cei care nu cred în cruce. Crucea, pentru unii sminteală, este, pentru creștini, însuși Iisus. Nu mi-a fost ușor să văd o troiță distrusă anume; nici crucile eroilor acoperite cu saci negri de plastic, ca să nu spun saci de gunoi. Numai că sunt sute de mii de cruci și de troițe pe pământul acesta. Nu le-or putea distruge pe toate.

Mă întristează grija față de complexul statuar al Regulamentului Organic, în opinia mea Regulamentul Cenzurii (1831-1832), atunci când bustul lui Goga de pe Copou a fost făcut dispărut, poate distrus. Autor de organiceski reglament, ocupantul rus, generalul Kiseleff, a întrebat „- Cine face la voi cenzura?” ; „- La noi cenzura o face religiunea și moralul public”, i s-a răspuns, în Sfatul Țării, rusului. De altfel, pe vremea lui Ghica Vodă, legea presei din 1856 interzicea autorilor să dăuneze „moralității publice a țării”.

Prin lentilă creștină, Părintele Ioan ne arată calea: să ne întoarcem la Biserică (Biserica e busola), la Tradiție, la Familie. În fiecare carte a sa dă răspunsuri precise, răspunsuri pozitive, răspunsuri trezvitoare la întrebările noastre multe. Și-i așa de simplu să spui, ca monahul Nicolae de la Rohia, Steinhardt, că lui Dumnezeu nu i se poate răspunde decât cu „Da, Doamne”. Dumnezeu a făcut bărbat și femeie, iar calea vieții și clipa morții trebuie să-i găsească alături. Alte tocmeli ca tată 1 și tată 2 sunt inutile. Fața trebuie întoarsă spre începuturile adamice. Cum să zici alfel decât Sărut mâna, mamă, Sărut mâna, tată? Sărut mâna 2, Sărut mâna, 1? Și dacă nu există tată, atunci nu-l ai nici pe Tatăl nostru.

Eram în București când a dispărut sub buldozere Biserica Sfinta Vineri. Sub grindele ei, a căzut chiar cerul și s-a întunecat. Numai că Lumina Mare a Bisericii e cea puternică, iar lumina mică e Familia, „biserica de acasă”, sintagma Părintelui Teșu. Familia înseamnă stabilitate. Un bun familist e om bogat, trece prin încercări cu bucurie, de citit *Teologia necazurilor*, carte care construiește o punte între boală și sensul ei, între durere și sensul ei.

Familia e laitmotivul scrierilor Părintelui Ioan. Pledează, cu fiecare carte a sa, pentru „o cultură a mariajului”, pentru mariaj solid, când durata de supraviețuire a căsniciei scade vădit, iar „singurătatea în doi” se tot accentuează. Citez de pe coperta a patra a volumului *Familia contemporană, între ideal și criză* (Editura Doxologia, Iași, 2025, 389 pagini):

„În vremurile prezente, familia în general, și cea creștină în mod special, trebuie să facă față unor provocări și asalturi tot mai numeroase și mai variate. Ea este asediată de curente și ideologii tot mai insistente și mai vocale. Deși în stare de asediu, nu a capitulat și nu va capitula niciodată, ci va ieși mai întărită și mai călită din astfel de atacuri, mai mult sau mai puțin violente. Fiind forma firească de viață a ființei umane, înscrisă în însăși ontologia omului, ea va exista atâta timp cât va exista viața umană.” Și asta spune tot și tot.

Părintele Ioan (nostalgic al idealurilor înalte privind relația bărbat-femeie, părinți-copii, sine-semen) revine, în „Lumina” din 5 iulie, 2026, la ideea că iubirea familială dă sufletului împlinire. Când suferința crește și vremurile-s din ce în ce mai tulburi, căsnicia poate fi dar de prețuit al vieții. Membrii unei familii trebuie să se simtă respectați, înțeleși. Mai ales, iubiți. Iar Părintele Ioan ne reamintește povața Sfântului Paisie Aghioritul: „fiecare trebuie să-l odihnească sufletește pe celălalt.”

Constant în neînduplecare cum îl știu, Părintele Ioan se opune ferm alegerii concubinajului. E o viziune perimată, anacronică, așa cum cred feministele îngrozite de monogamie și de ideea de a purta „crucea familiei” cincizeci de ani sau mai mult? Deloc.

Dacă înțelegerea dintr-o familie se blochează, copiii duc greul și preiau neîncrederea, ura chiar. Pot ajunge la violență socială extremă, ținta fiind statul și ordinea lui. Îi aduce înapoi spre Dumnezeu rânduiala Bisericii și Familia?

Vreau să sper asta, deși, din păcate, se prognozează sfârșit după sfârșit: sfârșitul Istoriei, după antipaticul Fukuyama, sfârșitul Omului, după și mai antipaticul Harari, sfârșitul Metafizicii, după Wittgenstein, sfârșitul Logosului, după Derrida, culminând cu sfârșitul lui Dumnezeu. Cum să sfârșească Dumnezeu? „Numai Dumnezeu poate să fie întotdeauna fix și să rămână viu. Pentru că el este și punctum.” L-am citat din memorie pe Vasile Băncilă, *Aforisme și paraaforisme*.

Iar Eugène Ionesco, în *Sub semnul întrebării: omul*, îmi întărește ideea că numai „filosofii de mâna a zecea își bat joc de Dumnezeu și sunt de părere că a crede în Dumnezeu e o slăbiciune de condamnat”.

Viața de familie poate vindeca anxietatea, frica de celălalt, ne spune Părintele Ioan și ne asigură că există o zonă în creier care se activează în cazul vieții spirituale intense. Un om cu viață spirituală profundă este, neuronal, mai sănătos. Da, „creierul roșu” există, grosimea corticală protejează împotriva necazurilor vieții, iar cortexul se poate lumina ca un cer cu stele mii atunci când deții un simț al sacralului, al șaselea. Adevăr mântuitor, însă greu de înțeles, de pătruns pentru o minte obișnuită. Doamne, ajută necredinței mele!

În cuvintele Părintelui Ioan:

„Dacă altădată familia, ca de altfel ființa umană în general, avea o intensă viață religioasă și spirituală, trăind și manifestându-se în orizontul valorilor morale înalte, în prezent, asistăm la o relativizare a acestora, până la ignorarea, abolirea și chiar ironizarea lor, locul mentalității duhovnicești fiind luat de o logică omenească și lumească, în centrul căreia se află satisfacerea plăcerilor trupești, împlinirea ambițiilor și dorințelor concrete și imediate.”

Impudice ofilite, dar cu silicoane noi, ne cer să ne lepădăm de prejudecăți, dar și de judecată. Eu le spun țevi de eșapament ale televiziunii, iar Părintele Ioan avertizează:

„Cuvintele Părinților duhovnicești, care spuneau că vor veni vremuri în care păcatul și patimile vor fi „în trend”, adică „la modă”, iar virtuțile și faptele bune vor fi ignorate, rușinate și alungate, par tot mai adevărate și mai apropiate.”

Altfel formulat, se cultivă, prin mijloace mass-media, simțul descurcăreniei ca al șaselea simț sau, poate, chiar primul.

Din burta Calului troian numit televizor vine repetat îndemnul: „Carte? Ce-ți trebuie? Las-o-n raft. Cititul îngrașă.” Știu acești teleaști, de doi lei legătura, că sunt cărți care vindecă, arătând, în haosul secolului XXI, calea iubirii? Să fie cărțarul vox clamantis in deserto? Nu. România e încă departe de a fi deșert spiritual, iar Galaxia Gutenberg nu dispăre cu una cu două, deși McLuhan i-a prezis sfârșitul. Nu dispăre nici hârtia. Eu nu vreau să aud o carte, ci s-o citesc, s-o văd la lumina lămpii. Și l-am aprobat pe Părintele Ioan Cr. Teșu, care, în capitolul final, conchide, oferind totodată soluția minimalismului digital: „Postul digital, necesitate pentru sănătatea mintală a omului”: „În perioada de *renunțare digitală*, ar trebui redescoperite și cultivate activitățile cu adevărat semnificative pentru viața, dezvoltarea și relațiile noastre: lectura, studiul, meditația, rugăciunea, hobbyurile, plimbările și convorbirile empactice, dar mai ales consolidarea relațiilor de familie și prietenie, prin timp de calitate petrecut împreună cu aceștia, convorbiri pozitive și dialog asertiv.”

Da, cu „minimalism digital” sunt în acord. Asta dacă nu vrem să ne trezim cu robotul Marcel la ușă, gata să ne scrie cărțile cu inteligență non-umană. De aici încolo ar putea să se întrevadă „apocalipsa comunicării.” Și nu mă tem că exagerez.

